

korte mededelingen

Gierzwaluwen (*Apus apus*) nestelen in huizen in bossen

In 1992 bereikte mij een mededeling van Jessie van Leyden, een lid van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, dat in een ontluichtingspleet van haar huis een Gierzwaluw had gebroed. Dit huis staat midden in een bos aan het Raboes in Laren vlak bij de Blaricummerheide. Om te voorkomen dat de Gierzwaluwen daar weer zouden gaan nestelen en wellicht problemen zouden krijgen met het in- en uitgaan van de nauwe spleet, werd besloten om een gierzwaluwenkast op te hangen. Tot onze grote verbazing werd in 1993 niet alleen de kast, maar ook weer de spleet bewoond.

Het is niet de eerste keer dat Gierzwaluwen in het Gooi in bossen broedden. In één van de bosrijkste wijken van Hilversum-West nestelde in 1982 een paar Gierzwaluwen in een spreuwenkast (Taapken 1983).

Etalagekast voor Gierzwaluwen, Abernethy Forest bij Nethy Bridge, 1992.
Naar een dia van Paul van der Poel.

In het Abernethy Forest bij Nethy Bridge (Highland) in Schotland wordt door Gierzwaluwen in bomen genesteld. Daar broedden in 1992 9-11 paren in oude nesten van de Grote Bonte Specht. Naar aanleiding daarvan had de opzichter van het reservaat een etagenestkast op een paal in zijn tuin opgehangen. Deze kast bestaande uit een houten 'koker' met twee tussenschotten en gaten in drie verschillende zijanten werd dat zelfde jaar nog ontdekt en bezet door een paar Gierzwaluwen (Van der Poel 1992).

Cramp (1985: 657) vermeldt eveneens het broeden van de soort in holle bomen en in nestholten die door andere soorten zijn gemaakt.

Uit bovenstaande gevallen blijkt dat het broeden

in bossen of een bosrijke omgeving niet zo vreemd is als het lijkt. Waarschijnlijk komt het meer voor dan wij denken en waarnemers doen er goed aan aandacht aan dit verschijnsel te schenken en daarvan melding te maken.

■ Dick A. Jonkers, Koggewagen 3, 1261 KA Blaricum.

GERAADPLEEGDE LITTERATUUR:

Cramp, S. (ed.) (1985): The birds of the Western Palearctic. Volume IV. Oxford University Press. Oxford-New York.

Poel, P. van der (1992): Buiten verwachting... De Korhaan 26 (5): 116.

Taapken, J. (1983): Interessant broedgeval van Gierzwaluw. Het Vogeljaar 31 (1): 40-41.

Help trekvogels beschermen op Malta

Stuur een protestbrief naar Malta voor de bescherming van onze trekvogels met de volgende tekst:

We protest against the slaughter of millions of migratory birds in Malta and state that we will not visit Malta until

- your government takes care of the enforcement of all bird regulations,
- your police takes strong action in all cases of poaching in bird sanctuaries and shooting of protected species,
- shooting and trapping of migratory birds is not allowed
- and sea-shooting is forbidden.

I don't accept a United Europe, where the common heritage, the migratory birds, will be exterminated.

U gelieve uw brief of kaart met vermelding van afzender te adresseren aan

Honorable Minister
Mr. Michael Falzon,
Ministry for Environment
Beltissebħ Floriana
La Valletta - Malta.

U kunt ook zelf handtekeninglijsten samenstellen, maar doe in elk geval wat en wacht er niet té lang mee!

Trendbreuk of pragmatische aanpak: komen talloze Europese vogelsoorten beschikbaar voor avicultuur?

Sinds jaar en dag vindt er een discussie plaats over het al dan niet mogen houden van beschermde Europese vogelsoorten. Lange tijd is het overheidsbeleid die van inperking van het houden van in Europa in het wild voorkomende vogelsoorten geweest. Er zijn hier aangaande ook heel wat rechtszaken geweest. De strijd aan de kant van hen die onze inheemse soorten willen vrijwaren van cultuurinvloeden, lijkt verloren te zijn. Vogelhouders hebben inmiddels een stevige positie verworven. Met name de gebruikmaking van moderne inzichten in voeding, huisvesting, medicatie, erfelijke principes en informatieoverdracht, hebben in het voordeel gewerkt van

gespecialiseerde vogelhouders.

In een ambtelijke notitie van 20 september 1993 ten behoeve van de Werkgroep 'Jacht en Vogels' van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aangaande de 'wijziging van de beschikking van het Comité van Ministers van 30 augustus 1972', is voorgesteld om vijftienveertig soorten vogels officieel aan de avicultuur toe te kennen. Deze soorten mogen niet aan de natuur worden onttrokken maar zijn afkomstig uit het nageslacht van in avicultuur gehouden exemplaren. De ambtelijke notitie zegt rekening te houden met de Benelux-overeenkomst, de EG-Vogelrichtlijn, de Vogelwet 1936 en de Rode Lijst. Uit de notitie blijkt niet dat men zich rekenschap geeft van het vroeg of laat ontstaan van surplusen uit avicultuur en ook niet van de mogelijke etho-ecologische consequenties als gevolg van het losraken van gedomesticeerde individuen in plaatselijke of regionale subpopulaties.

De koppeling tussen populatietoename in de natuur en het mede daarom 'vrijgeven' van de soort voor avicultuur wekt de indruk dat er 'appels met citroenen' worden vergeleken. In ieder geval lijkt het verstandig dat vogelbeschermers en vogelhouders snel met elkaar in dialoog gaan om het meest verantwoorde resultaat te bereiken. Ondertussen blijven wij toch met vragen zitten zoals: wat is de werkelijke reden achter deze notitie? en schuilt hier achter wellicht een bepaalde interpretatie van het 'wise use'-principe (in natuurbeschermingskringen en samenleving een nog onvoldoende uitgekristalliseerde discussie rond het thema hoe van de natuur gebruik gemaakt mag en kan worden)?

In het voorstel voor avicultuur aan te wijzen soorten: Merel, Vink, Putter, Sijs, Kneu, Groenling, Huismus, Spreeuw, Zanglijster, Ringmus, Barmsijs, Appelvink, Frater, Kruisbek, Keep, Rietgors, Witstuitbarmsijs, Witbandkruisbek, Grote Kruisbek, Europese Kanarie, Pestvogel, Haakbek, Rode Patrijs, Chukar Patrijs, Steenpatrijs, Barbarijse Patrijs, Zwarte Frankolijn, Moerassneeuwhoer, Alpenseeuwhoer, Kwartel, Hazelhoer, Auerhoer, Witbuikzandhoer, Zwartbuikzandhoer, Woestijnzandhoer, Steppenhoer, Turkse Tortel, Rotsduif, Holenduif, Zomertortel, Palmortel, Kleine Zwaan en Wilde Zwaan.

Door aviculturisten is bovendien gevraagd naar toestemming om te houden en te fokken: Geelgors, Grauwe Gors, Kleine Flamingo, Canadese Kraanvogel en Jufferkraan.

De precedentwerking op den duur zal zijn dat de ambtelijk voorgestelde soorten gaan werken als een brugfunctie naar het vrijmaken van tot dusver voor avicultuur nog niet beschikbare soorten. Als motief voor deze voorspelling kan worden aangemerkt: de kennelijke hefboomfunctie die de huidige kooivogels uit de Vogelwet (1936) en de Benelux-beschikking (1972) hebben. Daarbij geldt bovendien het feit dat technisch gezien binnen afzienbare tijd met grote zekerheid nagezocht iedere vogelsoort in gevangenschap zal zijn te fokken (O. en F. Heinroth slaagden daar voor een belangrijk deel al in het eerste kwartaal van deze eeuw in!). Op deze manier blijft iedere soortenlijst onvermijdelijk de kwalijke geur van

een zekere willekeur behouden en zo blijven wij nog voor zeer lange tijd gebonden aan oeverloze discussies. Of de natuur of de vogels daar baat bij hebben wordt kennelijk uit het oog verloren.

Pierre Maréchal.

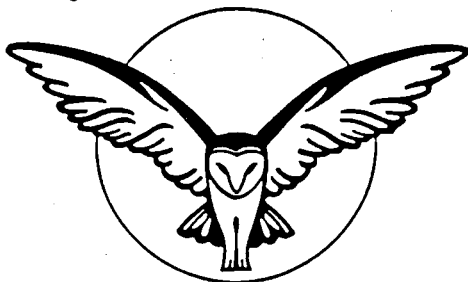
Bepaalde bedreigde diersoorten onder ander wettelijk regime gebracht

Op het moment dat het voorstel van wet tot wijziging van de Vogelwet 1936, de Jachtwet en de Natuurbeschermingswet tot wet wordt verheven, wordt het Besluit beschermde inheemse diersoorten gewijzigd. Dit is een gevolg van het feit dat het wijzigingsvoorstel onder meer uitvoering geeft aan een beschikking van de Benelux-landen op het gebied van de jacht en de vogelbescherming. Op de bij deze beschikking behorende wildlijst komen de Eekhoorn, de Otter, de Das, de gewone en Grijsze Zeehond en de Poelshap niet meer voor. Om te voorkomen dat deze in zekere mate bedreigde diersoorten onbeschermd zullen zijn, zal de Poelshap onder het beschermingsregime van de Vogelwet 1936 gaan vallen; de overige diersoorten onder het regime van de Natuurbeschermingswet, waartoe het Besluit beschermde inheemse diersoorten met deze soorten wordt aangevuld (Staatsblad 1993, 491).

Internationale workshop over de Kerkuil

Volgend jaar viert de 'Kerkuilwerkgroep Nete- en Demervallei' haar vijftienjarig bestaan. Deze werkgroep is actief in de provincies Antwerpen en Brabant en is opgenomen in het 'Nationaal Kerkuilproject'.

Naar aanleiding van deze gelegenheid organiseert de werkgroep een internationale samenkomst van 'kerkuilonderzoekers', met als doel informatie uit te wisselen over de verschillende nationale projecten en een aanzet te geven tot de oprichting van een 'Internationaal netwerk voor de bescherming en het behoud van de Kerkuil'. Dit project is opgenomen in een ruimer verband van algemeen natuurbehoud.

KERKUILWERKGROEP

De workshop wordt gehouden op zaterdag 16 en zondag 17 april 1994 in het 'Kasteeltje' te Wijgmaal-Leuven. Bekende kerkuilspecialisten, zoals H. Baudvin (Frankrijk), J. de Jong (Nederland), C.R. Shawyer (Groot-Brittannië), R. Mache (Duitsland), I. Taylor (Groot-Brittannië), H. Mohr

(Duitsland), hebben hun deelname reeds toegezegd. Voor België zal Annemie Andries (Katholieke Universiteit Leuven) deelnemen.

Als afsluiting van deze tweedaagse workshop richt de werkgroep een infonamiddag in voor een breder publiek, die zal plaatsvinden op zondag 17 april vanaf 15.30 uur tot 18.00 uur, in de zaal van het college 'Montfortanen' te Rotselaar.

Op het programma staat onder andere een dia-montage met voordracht over de werking van de 'Kerkuilwerkgroep Nete- en Demervallei'. Met een film over de Kerkuil zal deze viering worden afgesloten.

■ Ludo Smets, Baron E. Descamps, laan 64, B-3018 Wijnmaal-Leuven, (0)16-448 334.

Elektronische nieuws- en informatie-dienst op milieugebied

Weliswaar geeft de MilieuTelefoon van de Vereniging Milieudefensie al langer dan vijf jaar antwoord op vragen van belangstellenden, maar een elektronische nieuws- en informatiedienst op het gebied van milieu, waarmee de ontwikkelingen van dag tot dag kunnen worden gevolgd en beïnvloed, ontbrak tot nu toe, maar nu is die er.

Op 8 juli 1993 werd de eerste elektronische nieuws- en informatiedienst op milieugebied geopend. Consumenten, scholieren en bedrijven kunnen 24 uur per dag actuele en achtergrondinformatie vinden in dit 'milieuloket'. Niet alleen over concrete zaken als de biobak, maar ook over wat onze volksvertegenwoordigers er van vinden en, wellicht nog belangrijker, er feitelijk aan weten te doen. Immers zitten ze wel op het goede spoor? Gaan ze te langzaam of te snel? Hebben al hun goede bedoelingen ook het gewenste effect en zijn ze werkbaar in de praktijk van alledag? Wat werkt goed en wat werk averechts? Worden er voor de hand liggende oplossingen over het hoofd gezien of dringen goede ideeën wellicht te weinig tot hen door? Wellicht zit dit laatste met de komst van dit milieuloket als snuffelpaal van en elektronische snelweg tot de politiek toch wat verbeteren. Via de elektronische postvoorziening van het loket kan nu een ieder zijn bevindingen en ideeën aan de volksvertegenwoordigers van zijn keuze kenbaar maken.

Deze nieuwe informatievoorziening is een initiatief van het Parlementair Documentatiecentrum (Gebouw Eerste Kamer, Binnenhof 22, 2513 AA 's-Gravenhage, telefoon 070 - 3 563 350, fax 070 - 3 563 350, viditelklantnummer 300 000 298), de MilieuTelefoon van Vereniging Milieudefensie en de Stichting Milieu-educatie.

In het milieuloket is onder andere informatie te vinden over de milieuproblemen, milieuwetgeving en subsidieregelingen, natuurgebieden, het laatste milieunieuws, milieutips voor thuis en op het werk en informatie over milieu-organisaties. In de rubriek 'natuur in ons land' kan men onder andere lezen welke natuurgebieden een bezoek waard zijn. Het onderdeel 'wie moet u hebben?' wijst de weg in de wereld van (landelijke en provinciale) milieuorganisaties.

Actuele ontwikkelingen worden gesignaleerd in een nieuwsrubriek. Heel specifieke vragen worden doorverwezen naar documentatie. Ook bestaat de mogelijkheid elektronisch vragen te stellen aan de MilieuTelefoon. Deze is echter niet dag en nacht telefonisch bereikbaar.

Het milieuloket is toegankelijk voor iedere bezitter van een personal computer (PC) met modem, via Videotext-Net (06-7400, dienstnaam ACMILIEU). Dit kost 42½ cent per minuut. Viditelabonnees betalen een lager bedrag per minuut, namelijk circa 21½ cent per minuut (naast een abonnement van zo'n f 14,70 per maand). Wie via Viditel binnenkomt, kiest vervolgens pagina * 67849 #. Het is de bedoeling dat de informatie in de toekomst ook kan worden geraadpleegd vanuit de huiskamer, via telefoon en kabeltelevisie.

Steppenkievit in de Polder Arkemheen

Op maandag 9 augustus 1993, omstreeks 9.30 uur, keerden mijn echtgenote (mevrouw I.A.J. Smeets-Boelen) en ondergetekende terug van een ochtendwandeling in het Horsterwold nabij Zeewolde. Op terugreis door de Arkemheense Polder, komende vanaf de Arkerweg, voorbij de kruising met de Watergoorweg en Nekkeveld, links (oost) van de Bremerseweg, zagen wij op ongeveer vijftig meter van de openbare weg, te midden van een groepje van een veertigtal Kieviten een grijsachtig bruine vogel, een op de grond zittende Steppenkievit. De vogel gaf in het begin het idee een albino-achtige Kievit te zijn. Wij konden de Steppenkievit aanvankelijk vanuit de auto goed bekijken met onze verrekijkers, daarna nog duidelijker dank zij mijn telescoop (Swarovski Habicht AT 80) met raamstatief. De buik was kastanjebruin, de kruin was witomrand zwart en de zwarte oogstreep was duidelijk te onderscheiden. Na ongeveer vijf minuten vloog de groep op vanwege een voorbijkomende fietser, hierbij viel de ietwat andere vleugelvorm op (meer puntig) en ging een honderdtal meters verderop zitten, wederom op ongeveer vijftig meter van de weg. Hier konden wij de Steppenkievit ongeveer tien minuten bekijken, daarna moest ik verder vanwege mijn werk.

Wij kennen de soort goed omdat wij in Israël, toen wij daar in 1985 in Tiberias woonden, de Steppenkievit verscheidene malen konden waarnemen langs de Jordaan, ten noorden van het Meer van Tiberias.

■ W.G.G. Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten.

Nota Jacht en Wildbeheer in Tweede Kamer

De vaste commissie voor Landbouw en Natuurbeheer van de Tweede Kamer heeft 18 oktober 1993 de Nota Jacht en Wildbeheer van staatssecretaris Gabor behandeld. Belangrijk onderdeel van het debat was het beleid ten aanzien van een aantal trekvogels. Over het uitgangspunt jagen of niet jagen sprak het CDA uit beheer van in het wild levende dieren een onderdeel van natuurbeheer te vinden, waarbij 'oogsten' ten eigen nutte hoort, en waarbij de integriteit, de intrinsieke waarde van het dier onomstreden is. Ter beperking en voorkoming van schade aan landbouwgewassen of aan de natuur en uit een oogpunt van veiligheid is jacht geoorloofd, ook voor

consumptie. Jacht echter uitsluitend om recreatieve redenen wijst het CDA af.

Voor de fractie van de PvdA is het uitgangspunt geen jacht, tenzij. Oogsten is volgens deze fractie geen zelfstandig redelijk doel, hoogstens een aangenaam bijverschijnsel van schadebestrijdingsactiviteiten. Schadebestrijding is een wettelijke functie van de jacht.

Staatssecretaris Gabor benadrukte vooral de gezamenlijke verantwoordelijkheid van natuurbeschermers, boeren, landeigenaren, jagers en overheden voor jacht en wildbeheer. Jacht in het kader van schadebeperking, schade aan flora en fauna, de landbouw, maar ook uit veiligheids-overwegingen is goedgekeurd en wenselijk, maar dan wel samen met de beheerder van het gebied. Naar zijn mening dient plezierjacht geen redelijk doel. Zonder redelijk doel kan dan ook niet worden gejaagd.

De staatssecretaris gaf aan van mening te zijn dat met de schadelijke (migrerende) soorten - vier van de veertien - buitengewoon terughoudend moet worden omgegaan, zeker als het gaat om de schadelijke soorten ganzen en de Smienten. Met betrekking tot de andere tien soorten (Kamerleden: zij zijn niet schadelijk, dus waarom moet erop worden gejaagd?) zei de staatssecretaris dat er in Nederland betrekkelijk geringe aantallen worden gejaagd, waardoor deze populaties internationaal noch worden bedreigd, noch gevaar lopen. Over twee soorten bleek de heer Gabor zorgen te hebben, namelijk over de Kraakeend en de Goudplevier, enerzijds vanwege het geringe voorkomen ervan en anderzijds om het zekere voor het onzekere te nemen.

Bij de acht andere soorten zijn beheersmaatregelen in Nederland zeer beperkt mogelijk, redenen waarom ons land zich er dan ook sterk voor inzet internationaal iets te regelen. *'Als wij het met beheersmaatregelen niet kunnen redden, zullen wij moeten overgaan tot schrappen'*, aldus de bewindsman. Beheersmaatregelen betreffen vooral het aanwijzen van beschermde gebieden voor de opvang.

Tijdens het debat werden, onder meer over dit onderwerp, enkele moties ingediend. De Kamerleden Swildens (PvdA) en Esselink (CDA) dienden een motie in waarin de regering wordt opgedragen het beleid zodanig bij te stellen, dat jacht in natuurgebieden en op schadelijke trekvogels slechts bij uitzondering wordt uitgeoefend en verder te bevorderen dat de jacht in deze gevallen en in overig Nederland op standwild nadrukkelijker wordt uitgevoerd in het kader van de wildbeheerseenheden (22 980, nr. 4).

Over deze motie bleek vervolgens enige verwarring te bestaan, waarna Kamerlid Swildens een en andere verduidelijkte: op schadelijke trekvogels is bij hoge uitzondering, waar dan ook in het land, jacht mogelijk, ook in natuurgebieden. De motie heeft ook betrekking op gewoon standwild op agrarische grond. In al die gevallen gaat onze voorkeur ernaar uit dat de jacht wordt uitgevoerd in het kader van de wildbeheerseenheden. Dat houdt in een beleid dat is afgestemd met de terreinbeherende organisaties. Het gaat om een neen, tenzij-beleid, aldus mevrouw Swildens.

VVD-Kamerlid Blauw diende een motie in die de internationale benadering van bescherming van migrerende trekvogels benadrukte. In de motie wordt de regering verzocht in ieder geval in EG-verband te komen tot zo eenduidig mogelijke regels voor de bescherming en de jacht op de trekvogels van de Westpalearticische trekroute (22 980, nr. 5). Kamerlid Eisma (D66) vond dat uit de motie van de coalitiepartijen te veel voorzichtigheid sprak. Naar zijn mening zullen beheersmaatregelen zeer beperkt van toepassing kunnen zijn voor deze trekvogels. Hij diende daarom, samen met Kamerlid Van Ojik (Groen Links), een motie in waarin de regering wordt verzocht naast het jachtverbod op Kraakeend en Goudplevier, ook de jacht op Slobeend, Winter-taling, Pijlstaart, Tafeleend, Kuifeend, Topper-eend, Watersnip en Houtsnip te beëindigen, (nr. 7), gezien het feit dat deze tien soorten geen schade aan de landbouw veroorzaken, noch aan de volksgezondheid.

Eisma diende tevens een motie in waarin wordt verzocht de intrinsieke waarde van het dier als kenmerkend uitgangspunt in de Flora- en Faunawet te nemen (nr. 6).

De staatssecretaris zei de motie van PvdA en CDA nader op zich te moeten laten inwerken. De motie van Kamerlid Blauw vond hij een ondersteuning van zijn beleid. Hij waarschuwde wel voor niet te veel optimisme over het tijdsbestek waarin tot resultaat kan worden gekomen. De heer Eisma raadde hij aan in de motie met betrekking tot de intrinsieke waarde (nr. 6) het woord 'mede' toe te voegen, omdat dit niet als exclusief uitgangspunt genomen kan worden. De bewindsman ontraadde motie nr. 7 van Eisma en Van Ojik.

In antwoord op een betoog van SGP-Kamerlid Van der Vlies over de nadelige effecten van het vossenbestand in sommige regio's zei de heer Gabor dat er in Nederland geen aanleiding is, ook niet op basis van voorstellen van de Wereldgezondheidsorganisatie, tot beperkingen over te gaan. *'Rabiës komt in Nederland niet voor, hoewel wij in de grensgebieden waakzaam moeten zijn. Ik ben alleen bereid in te grijpen als er gebiedsoverstijgende problemen zijn en die zijn er momenteel niet'*, aldus de bewindsman.

Bron: Beleidsinformatie nummer 21, 4 november 1993, bladzijden 6-7.

Belangrijke koerswijziging jachtbeleid

De natuurbeschermingsorganisaties zijn verheugd dat de Tweede Kamer op 9 november 1993 de motie heeft aangenomen waarin wordt voorgesteld om de jacht in natuurgebieden en op schadelijke trekvogels slechts bij uitzondering uit te laten oefenen. De Kamer heeft gekozen voor een fundamentele koerswijziging, die ertoe moet leiden dat het principe 'Geen jacht, tenzij' uitgangspunt van het nieuwe jachtbeleid wordt. Met deze beslissing komt de Kamer tegemoet aan de standpunten van de natuurbeschermingsorganisaties, die er steeds voor hebben gepleit dat bij een modern jachtbeleid natuurbehoud het uitgangspunt hoort te zijn en niet het plezier van de jager. Op grond van de motie kan

worden geconstateerd dat in de toekomst voor de jacht in natuurgebieden alleen plaats is in verband met de volksgezondheid, natuurbeheer en openbare veiligheid en indien andere middelen falen. Ook de staatssecretaris heeft in zijn reactie aan de Tweede Kamer op de desbetreffende motie onderstreept dat 'jacht in natuurgebieden uitzondering en geen regel is'.

Dit standpunt leidt er toe dat de zogeheten 1-hectareregeling wordt afgeschaft, omdat deze regeling de natuurfunctie van wetlands aantast. Wat betreft de jacht op schadelijke vogelsoorten - Rietgans, Kolgans, Grauwe Gans en Smient - heeft de Kamer zich ook duidelijk uitgesproken voor een terughoudend jachtbeleid. De staatssecretaris geeft ook hier te kennen in zijn reactie aan de Tweede Kamer dat 'jacht op trekvogels uitzondering en geen regel zal zijn'. Ook ten aanzien van dit punt wordt dus in feite gekozen voor 'Geen jacht, tenzij'.

In het nieuwe beleid zal tot uitdrukking moeten komen dat jacht op deze soorten alleen kan worden toegestaan als er sprake is van belangrijke bedrijfsmatige schade aan de landbouw en alleen dan wanneer er binnen 10 km jachtvrije voedselgebieden aanwezig zijn. Voorts moet de jacht binnen 1 km van de slaapplaatsen en bij open water komen te vervallen, omdat er in dat geval geen relatie is met schadepreventie.

Met de motie heeft de Kamer eveneens impliciet aangegeven dat de jacht op niet-schadelijke trekvogels tot het verleden moet gaan behoren. De staatssecretaris geeft voorlopig aan dat als gevolg van een aantal maatregelen de jacht in ieder geval 'op korte termijn nog verder zal worden teruggedrongen'. Vogelbescherming Nederland en Vereniging Natuurmonumenten gaan ervan uit dat de staatssecretaris de jacht op niet-schadelijke soorten op termijn in het kader van de Flora- en Faunawet zal afschaffen.

Voorts spreken de natuurbeschermingsorganisaties hun blijdschap uit over het feit dat naast soortenbescherming nu ook de intrinsieke waarde als uitgangspunt wordt gehanteerd. Dit betekent een erkenning van het feit dat niet alleen gedomesticeerde dieren, maar ook dieren in de vrije natuur een eigen waarde hebben. Dit uitgangspunt vormt een goede basis voor de toekomstige Flora- en Faunawet.

Raamslachtoffers bij kantoorgebouwen

Naar aanleiding van uw oproep in 'Het Vogeljaar' 41 (4), augustus 1993, bladzijde 189 reageer ik hierbij om een geval te melden van vogels die tijdens de trek zich te pletter vliegen tegen ruiten van een (modern, van veel glas voorzien) kantoorgebouw. Het gaat hier niet om zo maar een gebouw maar het betreft hier het splinternieuwe ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu tegenover het Centraal Station in Den Haag. In dit gebouw zetelen onder andere de minister en de ambtenaren die regels op dit punt zouden moeten uitvaardigen om te voorkomen dat gebouwen een onneembare hindernis voor vogels gaan vormen!

Op mijn dagelijkse fietstocht naar mijn werk kom

ik langs voornoemd gebouw en in april 1993 had ik al eens een verse dode Zwartkop gevonden onder een van de glazen delen van de wand van dit gebouw. Ondanks goed opletten de volgende dagen is dat in het voorjaar niet meer voorgekomen. Maar toen ik tijdens een periode van zeer gunstig 'trekweer' begin oktober 1993 een Roodborst en een Zwarte Mees zag liggen, werd ik weer herinnerd aan de Zwartkop in april. De Roodborst en de Zwarte Mees gevonden op 6 oktober 1993 waren beide vers dood, Roodborst 15,4 gram en Zwarte Mees 9,6 gram. De daaropvolgende vrijdag 8 oktober 1993 vond ik drie Roodborsten en op 11 oktober 1993 een Goudhaantje (7,6 gram).

Twee Roodborsten, een Goudhaantje en een Zwarte Mees heb ik bewaard in de diepvries als bewijs. Hoewel de aantallen laag lijken is het goed mogelijk dat een aantal slachtoffers al was verdwenen op het moment dat ik er langs rijd (8.00 uur) door aaseters (meeuwen, kraaien en eventueel Eksters). Bovendien bestaat voornoemd gebouw niet alleen uit glas maar heeft het slechts enkele banen van zo'n veertien meter breed over de hele hoogte van het gebouw. Het glas is ook niet echt spiegellend maar door het glas heen is aan de andere kant van het gebouw de hemel zichtbaar. Het is ook mogelijk dat het gebouw 's nachts verlicht is dat de vogels zou kunnen aantrekken. Alle vogels werden gevonden aan de noordkant van het gebouw wat te verwachten is tijdens de najaarstrek van noord naar zuid. Gezien de gewichten en de staat waarin de vogels verkeerden, ging het hier om gezonde exemplaren.

De gevonden aantallen dode vogels zijn weliswaar laag maar ik meende gezien het feit dat het hier het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu betreft er toch goed aan te doen deze waarnemingen mee te delen. De gevonden vogels zal ik nog enkele maanden bewaren zodat te eventueel als bewijs kunnen dienen. In een optimistische bui heb ik wel eens gedacht dat met behulp van deze feiten het ministerie er misschien toe te bewegen zou zijn om een serieus onderzoek naar het probleem financieel te ondersteunen. In het werkelijk ideale geval zou dit dan eventueel kunnen uitmonden in adviezen, aanbevelingen of eisen te stellen aan nieuw te bouwen kantoorgebouwen. Ook zou het zijn te overwegen aandacht voor het probleem te vragen bij de beroepsgroep van de architecten via een artikel in een vakblad of een verzoek aan het Nederlands Instituut voor Architecten.

■ André Bourgonje, Duchattelstraat 12, 2596 's-Gravenhage, 070 - 3 246 390 ('s avonds).

Vijfde Jan Nijkamplering

Op zaterdag 12 februari 1994 organiseert de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) de vijfde Jan Nijkamplering in het Universiteitscentrum 'De Uithof' te Utrecht, aanschouw 14.00 uur.

Het thema zal zijn 'De veldbiologie als basis van het natuurbeheer'.

■ Nadere inlichtingen bij het Bureau KNNV (Hildegard Hensen), Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, 030 - 314 797, fax 030 - 368 907.